

Staten undviker sitt ansvar i specialistutbildningen

I Finland förbereder man sig på att göra beslut om vilken sorts kunnande arbetslivet behöver år 2025. Vid undervisnings- och kulturministeriet, UKM, planeras utbildningsbehoven inom ramarna för krympande ålderskullar och en åtstramad statsekonomi. De ålderskullar som påbörjar skolan blir mindre och statskulden större. Vid statens spartalko skär man också i universitetsutbildningen. De som pensioneras i Finland under de närmaste åren är till antalet flera än de som börjar på arbetsmarknaden som ny arbetskraft.

För att sköta den åldrande befolkningen föreslår UKM att utbildningsutbudet ökas speciellt inom social- och hälsovården. År 2008 ökades den årliga intagningen till ca sjuttio och i utkastet förblir den nuvarande kvoten för nya veterinärstudenter i kraft. Den finska veterinärkåren växer årligen med ett betydande antal veterinärer som har studerat utomlands. Det finns inga tecken på ett överutbud av veterinärer i Finland.

Innehållet i undervisningen är, förutom antalet studerande, en avgörande faktor. Att utveckla undervisningen är ett kontinuerligt arbete i fakulteten, och att vi har lyckats har noterats. Under perioden 2010–12 är fakulteten en kvalitetsenhet för undervisningen vid Helsingfors universitet.

Det centrala redskapet i utvecklingsarbetet är att noggrant definiera kunskapsmålen: vad bör en nytexaminerad veterinär kunna. Denna utvärdering gör man också globalt när man utarbetar s k day one skills kriterier. Kunskapsmängden i världen ökar med en sådan hastighet att ingen grundexamen kan längre omfatta all kunskap och allt kunnande som arbetslivet kräver.

Inom veterinärmedicinen utvärderar man kontinuerligt vad som hör till grundexamen, vad som hör till professionell specialistutbildning och vad som hör till forskarutbildningen, det vill säga till doktorsexamen. För att verkligen kunna göra gränsdragning mellan grundexamen och professionell specialistutbildning behövs en professionell specialistutbildning som verkligen fungerar. Trots falskhalsar och otillräckliga mängder utexaminerade intresserar den nationella professionella specialistutbildningen yrkeskåren. De europeiska specialistområdenas diplomate utbildningar har inom många branscher blivit en internationell kunskapsstandard. Inom bägge specialistprogram är penningbrist det centrala problemet. De uteblivna resurserna gör att veterinärerna inom specialistutbildningen handleds i fakulteten vid sidan om andra uppgifter. De internationella specialiseringsprogrammen måste byggas upp med utomstående finansiering, vilket leder till utebliven kontinuitet.

Statsmakten bollar med vem som skall bära ansvaret för att anordna professionell fortsatt utbildning för akademiska branscher. OKM undviker också sitt ansvar för att tillhandahålla resurser för utbildningen t o m så att planeringsperioden 2013–16 inte har uppställda examensmål för antalet specialläkare, specialtandläkare och specialveterinärer. Detta kan man också läsa så att UKM inte ämnar finansiera dessa utbildningar.

Att anordna specialistutbildningen för veterinärer skulle inte vara en speciellt stor kostnad i statsfinanserna, men varken jord- och skogsbruksministeriet eller UKM har velat förbinda sig till detta, emedan motsvarande utvecklingsbehov av professionellt kunnande existerar inom hela fältet av akademiska branscher. I Finland diskuterar man om att avgiftsbelägga universitetsutbildningen, men än så länge betalar inte studenterna i fortbildning lärarresurserna i form av terminsavgifter.

Finland vill klara sig i världen via sitt kunnande och detta kan lyckas endast genom utbildning. Inom de akademiska branscherna måste man också utveckla den fortsatta utbildningen och det behövs klara nationella spelregler och kvantitativa mål.

Antti Sukura

dekan, Helsingfors universitets veterinärmedicinska fakultet